

Suomen puolustustarvikehankintoja koskevat teollisen yhteistyön säännöt

1.1.2012 (tarkennukset 25.4.2013 ja 11.5.2017)

1. Teollisen yhteistyön käyttöä koskevat periaatteet

1.1. Teollisen yhteistyön velvoite voidaan asettaa SEUT 346 artiklan 1 kohdan edellytysten täyttyessä, maan puolustuksen ja turvallisuuden kannalta keskeisissä puolustustarvikehankinnoissa.

Teollisen yhteistyön velvoitetta ei aseteta hankinnoissa, joihin sovelletaan EU:n puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivin 2009/81/EY määräyksiä.

1.2. Teollisen yhteistyön velvoitteen tarpeellisuus ja velvoitteen laajuus arvioidaan tapauskohtaisesti viimeistään ennen tarjouspyynnön lähettämistä. Arvioinnissa kiinnitetään huomioita jäljempänä mainittujen teollisen yhteistyön tavoitteiden lisäksi siihen, ovatko tavoitteet saavutettavissa muutoin kuin teollisen yhteistyön velvoitteen kautta.

1.3. Ilman erittäin tärkeää syytä teollisen yhteistyön tarpeellisuutta ei arvioida hankinnoissa, joiden arvo ei ylitä 10 000 000 euroa.

2. Teollisen yhteistyön tavoitteet

2.1. Teollisen yhteistyön tavoitteena on sotilaallisen maanpuolustuksen, valtion turvallisuuden ja yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisen puolustus- ja turvallisuusteollisen tuotannon, teknologian ja osaamisen kehittäminen ja ylläpito sekä kansallisen huoltovarmuuden parantaminen ja turvaaminen.

2.2. Teollisella yhteistyöllä voidaan varmistaa, että hankinnan kohteena olevaan puolustustarvikkeeseen liittyvä huoltovarmuuskriittinen teknologia ja osaaminen ovat puolustusvoimien käytössä myös kriisin aikana ja siihen verrattavissa poikkeusoloissa.

3. Teollisen yhteistyön alueet

3.1. Ulkomaisen puolustustarvikkeen toimittajan (jäljempänä toimittaja) tulee kohdistaa teollinen yhteistyö, edellä kohdassa 2 selostetut tavoitteet huomioon ottaen, seuraaville alueille:

3.1.1 Suora teollinen yhteistyö

(a) Yhteistyön kohteena on Suomen puolustus- ja turvallisuusteollisuuden täysipainoinen osallistuminen hankittavan puolustustarvikkeen osavalmistukseen, kokoonpanoon, integrointiin, testaukseen tai kehittämiseen yms., jotta puolustus- ja turvallisuusteollisuus saa käyttöönsä hankittavan puolustustarvikkeen huoltoa, kunnossapitoa ja jatkokehittämistä varten huoltovarmuuden kannalta välttämättömäksi katsottavan osaamisen.

(b) Yksittäistä puolustustarvikehankintaa koskevassa tarjouspyynnössä hankintayksikön tulee tarkemmin yksilöidä suoran teollisen yhteistyön hankkeet.

3.1.2 Epäsuora teollinen yhteistyö

(a) Yhteistyön kohteena on valtion keskeisten turvallisuusetujen kannalta tärkeän teknologian ja osaamisen siirto Suomen puolustus- ja turvallisuusteollisuudelle esimerkiksi tuotannollisen tai teknologisen yhteistyön muodossa.

(b) Teollisella yhteistyöllä voidaan myös edistää valtion turvallisuuden kannalta kriittisillä osaamis- ja teknologia-alueilla toimivien pienten ja keskisuurten puolustus- ja turvallisuusteollisuusyritysten teknologista kehittymistä ja kansainvälistymistä.

(c) Kaksoiskäyttötuotteita ja huoltovarmuuden kannalta kriittisiä tuotteita tai järjestelmiä valmistavat yritykset voidaan teollisen yhteistyön toimikunnan harkinnan mukaan kohdissa 3.1.(a) ja (b) tarkoitetuissa tapauksissa rinnastaa puolustus- ja turvallisuusteollisuusyrityksiin.

4. Teollisen yhteistyön kohteeksi kelpaavat liiketoimet

4.1. Teollisen yhteistyön toimikunta voi hyväksyä liiketoimen epäsuoran teollisen yhteistyön kohteeksi edellyttäen että kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

(a) liiketoimi kuuluu johonkin edellä kohdassa 3.1.2 mainittuun alueeseen;

(b) toimittaja on todistettavasti vaikuttanut olennaisesti liiketoimen syntymiseen, millä tarkoitetaan, että liiketoimi tuskin olisi syntynyt ilman toimittajan aktiivista myötävaikutusta;

(c) liiketoimi hyödyttää merkittävästi Suomen puolustus- ja turvallisuussektoria ja edustaa vähintään samaa korkeaa teknistä kehitystasoa kuin hankinnan kohteena oleva puolustustarvike;

(d) lukuun ottamatta kohdassa 4.2. mainittuja tapauksia yhteistyön suomalainen osapuoli ei millään tavoin vastaa teollisesta yhteistyöstä toimittajalle aiheutuneista kustannuksista eikä myöskään toimittajan kolmansilta osapuolilta hankkimien palvelujen kustannuksista.

4.2. Teollisen yhteistyön toimikunta voi poikkeuksellisesti suostua siihen, että suomalaisen osapuolen vastattavaksi tulee ennalta määrätty osuus hankkeen kustannuksista, jos yhteistyöhanke sitä edellyttää ja toimittaja sitoutuu huomattaviin kustannuksiin, edellyttäen että teollisen yhteistyön toimikunta on etukäteen hyväksynyt yhteistyöhankkeen, hankebudjetin ja hankkeen hyvityspäätökset. Hankkeen päätyttyä toimittajan tulee esittää hyväksyttävä selvitys toiminnastaan teollisen yhteistyön toimikunnalle.

4.3. Edellä kohtaan 3 kuulumattomat liiketoimet tai vakiintuneiden liikesuhteiden jatkuminen eivät ole hyvitetäviksi kelpaavia liiketoimia. Sitä eivät myöskään ole arvoltaan alle 20 000 euron liiketoimet ja teollisesta yhteistyöstä mahdollisesti aiheutuvat menetetyt liiketoimet.

4.4. Teollisen yhteistyön etukäteisjärjestelyt eivät ole lähtökohtaisesti mahdollisia. Ainoastaan maan puolustuksen kannalta strategisissa hankkeissa voidaan poikkeuksellisesti sopia, että toimittaja käynnistää teollista yhteistyötä koskevia toimia jo ennen hankintasopimuksen tekemistä, mikäli näin tapauskohtaisesti katsotaan välttämättömäksi. Tämä edellyttää sopimusjärjestelyä tarjoajan ja puolustusministeriön välillä.

5. Liiketoimien hyvitysarvon määrittäminen

5.1. Liiketoimet hyväksytään pääsääntöisesti sopimuksen kotimaisuusasteen täyden arvon mukaan. Sopimuksen kotimaisuusasteeseen kuuluu suomalainen materiaali, työ, lisäarvo ja muut suomalaista alkuperää olevat osatekijät.

5.2. Mikäli teollisen yhteistyön toimikunta katsoo aiheelliseksi, se voi päättää, että hyvitysarvo on alempi kuin kotimaisuusasteen mukainen täysi arvo.

5.3. Suoraa teollista yhteistyötä koskevat liiketoimet voidaan hyväksyä sopimuksen täyden arvon mukaan, edellyttäen että sopimuksen kotimaisuusaste on merkittävä.

5.4. Mikäli teollisen yhteistyön toimikunta katsoo aiheelliseksi, se voi soveltaa kerrointa 1,5 – 3 kohdassa 3.1.2 (b) tarkoitetun liiketoimen arvon määrittelyssä.

5.5. Mikäli tuotekehitys-, teknologia-, tuotanto- tai muuta sellaista yhteistyötä koskevassa hankkeessa ei ole sopimuservoa tai jos sopimuservo ei vastaa toimikunnan mielestä normaalia tasoa, toimikunta määrää hyvitysarvon tapauskohtaisesti suomalaiselle hyödynsaajalle siitä koituvan hyödyn perusteella. Tällöin ei myönnetä kertoimia.

5.6. Tärkeissä hankkeissa hyvitysarvo voidaan sopia etukäteen teollisen yhteistyön toimikunnan ja toimittajan kesken.

5.7. Teollista yhteistyötä koskevan liiketoimen arvo kirjataan teollisen yhteistyön veloitteen perustana olevan hankintasopimuksen valuutassa. Mikäli hyvitysvaatus esitetään muussa valuutassa, se muunnetaan sopimusvaluutaksi käyttäen Euroopan keskuspankin noteeraamia viitteellisiä euron keskipursseja.

5.8. Arvopäivämäärä on vaateen hyväksymisen päivämäärä.

6. Käsittely

6.1. Toimittajan tulee jättää kaikki hakemuksensa kirjallisina teollisen yhteistyön toimikunnalle. Kustakin hankkeesta laaditaan erillinen hakemus teollisen yhteistyön toimikunnan hyväksymälle lomakkeelle.

6.2. Toimittaja voi myös hakea ennakkopäätöstä teollisen yhteistyön toimikunnalta suunnitellun teollisen yhteistyöhankkeen kelpoisuudesta sekä siihen sovellettavasta kertoimesta.

6.3. Toimittajan tulee liittää hakemukseen liiketoimen toteutumista todistavat asiakirjat, riittävät perustelut sille, miksi liiketoimi on katsottava kelpaavan teollisen yhteistyön kohteeksi sekä suomalaisen yhteistyökumppanin erityiselle lomakkeelle kirjoittama vahvistus. Ennakkopäätöshakemuksen osalta noudatetaan soveltuvin osin samaa menettelyä.

6.4. Lopullisen päätöksen hankkeiden hyväksyttävyydestä tekee työ- ja elinkeinoministeriö toimikunnan esityksestä.

7. Teollisen yhteistyön toimikunnan pitämät tilit

7.1. Kaikki teollisen yhteistyön toimikunnan hyväksymät liiketoimet ja niiden hyvitysarvo kirjataan teollisen yhteistyön toimikunnan pitämälle teollisen yhteistyön tilille. Teollisen yhteistyön tilille tehdyt merkinnät osoittavat toimittajan teollisen yhteistyön veloitteen tilanteen.

7.2. Teollisen yhteistyön toimikunta ilmoittaa toimittajalle viipymättä teollisen yhteistyön toimikunnan tai työ- ja elinkeinoministeriön tekemistä päätöksistä ja teollisen yhteistyön tiliä koskevista muutoksista.

8. Tietojen oikeellisuus

8.1. Toimittaja vastaa, että sen teollisen yhteistyön toimikunnalle, työ- ja elinkeinoministeriölle tai puolustusministeriölle antamat tiedot ovat oikeita, paikkansapitäviä ja, että ne eivät ole harhaanjohtavia. Toimittajan on myös ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimiin varmistaakseen, että kolmannen osapuolen toimittamat liiketoimea koskevat tiedot ovat myös oikeita, paikkansapitäviä ja, että ne eivät ole harhaanjohtavia.

8.2. Toimittajan on varmistettava, että teollisen yhteistyön toimikunnalla on pääsy tarvittavassa laajuudessa kaikkiin niihin toimittajan ja kolmannen osapuolen (mukaan lukien suomalaiset yritykset) välistä liiketoimea koskeviin asiakirjoihin, joita se tarvitsee todentaakseen, että liiketoimi täyttää näiden sääntöjen mukaiset ehdot ja edellytykset.

8.3. Jos jälkeenkäin havaitaan, että liiketoimen hyväksymistä koskeva päätös on perustunut tietoon, joka on ollut virheellistä, epätäydellistä tai harhaanjohtavaa tai jos muussa kuin Force Majeure -tapauksessa liiketointa ei ole tosiasiallisesti täytetty sovitulla tavalla, teollisen yhteistyön toimikunta voi peruuttaa päätöksensä joko kokonaan tai osittain ja tarkistaa teollista yhteistyötä koskevan tilin kirjaukset uutta päätöstä vastaaviksi.

9. Luottamuksellisuus

9.1. Toimittajan on käsiteltävä kaikkea luokiteltua tai muuten luottamuksellisena saamansa tietoa ehdottoman luottamuksellisesti.

9.2. Työ- ja elinkeinoministeriö ja teollisen yhteistyön toimikunta käsittelevät toimittajan teollista yhteistyövelvoitetta ja sen toteuttamista koskevat tiedot luottamuksellisena sen mukaisesti mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) on säädetty.